

NÜKLEER İHALEYE FESAT KARIŞTIRILIYOR

Nükleer Karşıt Platform Sekreteryası (NKP) Elektrik Mühendisleri Odası (EMO), Çernobil Felaketi'nin 23. yıldönümü nedeniyle Sinop'da düzenlenecek miting öncesinde bir basın açıklaması yaparak, Yarışma Komisyonu'nun olumsuz rapor vermesine karşın ihalenin sonuçlandırılması için baskı yapılmasına tepki gösterdi.

NKP Sekreteryası EMO tarafından 25 Nisan 2009 tarihinde yapılan basın açıklamasında, Sinop mitingine çağrıda bulunulurken, ihalenin derhal iptal edilmesi istendi:

"Çernobil Felaketi'nin 23. yıldönümünde ülkemizde yine nükleer santral tartışmaları yaşanmakta; iptal edilmesi gerektiği açık olan

bir ihale için dayatmalar, zorlamalar yapılmaktadır. AKP Hükümeti'nin ihale sürecine müdahale ettiği, İhale Komisyonu'nun olumsuz görüşünün gereğini yerine getirmediği, gizli pazarlıklar yürüttüğü ortaya çıkmıştır. Skandala dönüşen bu ihale derhal iptal edilmelidir."

Açıklamada, AKP döneminde yürütülen nükleer santral kurulumuna ilişkin yasa, yönetmelik, kriter oluşturma ve ihale sürecinin baştan sona "Ben yaptım oldu" anlayışını yansıtan belirsizlik, yetersizlik ve keyfi uygulamalarla dolu olduğu kaydedildi. Akkuyu'da kurulmak üzere yapılan nükleer santral ihalesine tek bir başvuru olmasının "Nükleer Rönesans" iddialarını çökerttiği ve yasadaki "yarışma" sürecinin de

baştan sona erdiği vurgulandı. Buna karşın nükleer santral inadına devam edilerek, "sözde teknolojik kriter süreci" tamamlanıp Türkiye Atom Enerjisi Kurumu'ndan (TAEK) uygunluk belgesi alınması da eleştirilen açıklamada, ihalenin 3. aşaması olan fiyat zarfı açılması süreci ise "nükleer lobiciliğin ve dayatmanın açık bir göstergesi" olarak nitelendirildi. Açıklamada, "Tek bir firma dışında katılımcısı olmayan ihale devam ettirilirken, mevzuata aykırı olarak aynı firmadan birkaç fiyat teklifi alınarak yarışma görüntüsü yaratılmaya, katılımcıları olmayan 'zoraki bir yarışma' yapıldığının üstü örtülmeye çalışılmıştır" denildi.

Mevzuata Aykırı Zoraki İhale

Açıklamada, nükleer ihaleye ilişkin olarak mevzuata aykırılıklar ayrıntılarıyla şöyle ortaya konuldu:

"İhaleyi düzenleyen yönetmeliğe bakıldığında 3. zarfa ilişkin değerlendirme sürecinde tek bir şirketle ihale sürecinin devamını sağlayacak herhangi bir hüküm bulunmadığı gibi tersine kapalı zarf usulüyle tekliflerin yarışmasından söz edilmektedir. Nükleer ihale için özel olarak hazırlanan mevzuata göre tek firmayla farklı bir ihale usulü uygulanmasına imkan olmadığı gibi fiyat teklif aşamasında da fiyatın revize edilmesine olanak yoktur. Yönetmeliğe göre teklifler alındıktan sonra ihale sürecinde herhangi bir değişikliğe gidilmesi söz konusu dahi olamaz.



Oysa gelinen aşamada firmanın kaç tane revize teklif verdiği dahi takip edilemez bir noktaya gelmiştir. Bizzat Enerji Bakanı tarafından fiyat zarfının açıldığı gün yeni bir teklif olduğu, bunun da resmi evrak olarak işleme alındığı açıklanmış; mevzuata aykırılığın dillendirilmesi üzerine aynı gün akşam saatlerinde bu kez ikinci fiyat teklifinin firmaya açılmadan iade edildiği duyurulmuştur. Ancak ihaledeki zorlamalar sona ermemiş, firmanın revize fiyat teklifi bir şekilde İhale Komisyonu'na sunulmuştur.

Yasa ve yönetmeliğe göre firmanın teklifini değiştirmesi mümkün olmadığı gibi ihale şartnamesinde de ikinci bir teklifin söz konusu olamayacağına ilişkin çok sayıda hüküm bulunmaktadır:

-Yarışma Komisyonu'nun talebi üzerine İdare, tekliflerin incelenmesi, karşılaştırılması ve değerlendirilmesinde yararlanmak üzere net olmayan hususlarla ilgili isteklilerden tekliflerini açıklamalarını isteyebilir. Bu açıklama, hiçbir şekilde teklif fiyatında değişiklik yapılması veya yarışma dokümanında yer alan şartlara uygun olmayan tekliflerin uygun hale getirilmesi amacıyla istenilemez ve bu sonucu doğuracak şekilde kullanılamaz.

-Bu yarışma için alternatif teklif verilemez. Ön koşul ve karşı şart taşıyan teklifler değerlendirmeye alınmayacaktır.

-Teklif alma saatinden sonra gelen teklif, değişiklik ve iptaller dikkate alınmayacaktır.”

Nükleer Enerjinin Pahalılığı Belgelendi

Açıklamada, mevzuata göre firmadan usulüne göre kapalı zarf içinde bulunduğu teklif dışında teklif alınmasının mümkün olmadığı anlatılırken, “Yani şartnameye göre teklif değiştirilemez. Firmanın kilovat saat başına 21.16

sentlik ilk teklifi ile revize teklifi arasındaki fiyat uçurumu da teklifin ne ölçüde haksız ve abartılı olduğunu, nükleer santralla elektrik üretiminin ucuz değil pahalı olduğunu gözler önüne sermektedir” denildi.

Ülkenin enerji kaynakları potansiyeli ve bunların değerlendirme oranları dikkate alındığında baştan ihtiyaç olmadığı açık olan nükleer santral ihalesi hiç yapılmaması gerekirken, kamuoyunun tepkisi görmezden gelinerek ihale sürecinin başlatıldığı kaydedilen açıklamada, şu değerlendirmelere yer verildi:

“Bununla da yetinilmeyerek ülkenin kaynaklarından esirgenen alım garantisi gibi önemli kamu teşviklerini nükleer santral için seferber eden mevzuat düzenlemeleri yapılmıştır. Tek bir firmanın teklif vermesiyle yarışma olmaktan çıkan süreç devam ettirilmiştir. Üstelik firmanın teklif ettiği elektrik satış fiyatıyla nükleer elektrik üretiminin ülkeye ne kadar pahalıya mal olacağı belgelenmiştir. Bu fiyat karşısında

dahi nükleer santral yapma inadi sürdürülmekte, firmayla fiyat pazarlıkları bir şekilde yürütülmeye çalışılmakta, TETAŞ'taki İhale Komisyonu olumsuz karar bildirmesine rağmen, firmanın mevzuata aykırı ikinci fiyat teklifinin dikkate alınması için uğraşılmaktadır.”

İhale Derhal İptal Edilmeli

“AKP Hükümeti, acil çözüm bekleyen enerji alanında nükleer santrala kilitlenmiş; Türkiye'nin 3 değerli yılını heba etmiştir” saptaması yapılan açıklamada, “Daha fazla bu sürecin uzamaması, nükleer santral karşıtlarına kulak verilmesi, en azından ihale sürecindeki hukuka ve kamu yararına aykırı gelişmelerin kabul edilerek ihalenin derhal iptali gerekmektedir” denildi. Nükleer lobilerin her türlü hukuki ve meşru süreçleri yok ederek sürdürdükleri inat karşısında Nükleer Karşıtı Platform'un da insan ve doğa yaşamını savunma kararlılığını sürdürdüğü ve sürdürmeye devam edeceği vurgulandı. ◀

